

УНІВЕРСИТЕТСЬКА БІБЛІОТЕКА У ВОЄННИХ РЕАЛІЯХ ПРИФРОНТОВОГО МІСТА

Ірина Киричок

директор Наукової бібліотеки

Харківського національного медичного університету

Університетські медичні бібліотеки як головні інформаційні центри вишів

- налагодили дистанційну роботу
- онлайн-комунікації між бібліотечними фахівцями і користувачами бібліотек
- організували волонтерські хаби – центри допомоги Збройним Силам України, внутрішньо переміщеним особам

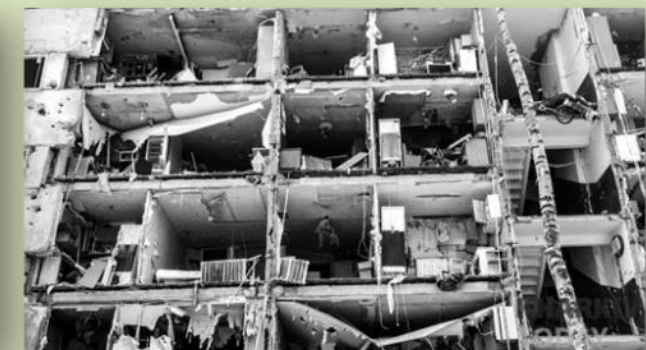
- здійснюють інформаційний супровід підготовки лікарів, зокрема – військових медичних фахівців
- надають консультативну і практичну допомогу у пошуку необхідних джерел актуальної інформації, нових видань спеціалістам у галузі охорони здоров'я, медсестринської справи, лабораторних досліджень, соціальної роботи тощо.

**Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету –
ключова ланка у формуванні ЦОНС вишу**

- координує роботу Репозитарію ХНМУ
- продовжує наповнювати електронний ресурс e-Content – структурований веб-покажчик посилань на електронні навчальні та наукові видання з інституційних репозитаріїв України, розташований в Системі дистанційного навчання нашого університету (на платформі Moodle)
- формує електронний каталог, різноманітні веб-покажчики та навігатори баз даних, електронних бібліотек, інформаційних порталів – переважно з повнотекстовим контентом
- організовує і надає доступ до електронних книг і журналів Springer Nature (Springer), ScienceDirect (компанії Elsevier), наукометричних баз Web of Science та Scopus та інших ресурсів, зокрема наданих під час війни

Університетський та науковий мегаполіс – Харків став у цій війні східним форпостом України та усієї Європи

Харківський національний медичний університет

Викладачі та студенти

Бібліотекарі

- як воїни – захищають незалежність держави в лавах Збройних Сил України, Територіальної оборони, Національної гвардії
- як медичні працівники – рятують життя військових та цивільних людей – на передовій, в лікарнях та службах швидкої допомоги
- як волонтери – допомагають населенню з доставкою продуктів харчування, ліків, засобів гігієни, евакуюють у безпечні місця, допомагають захисникам України – плетуть маскувальні сітки, організовують забезпечення технічними, лікарськими, гігієнічними засобами, продуктами харчування тощо

Наукова бібліотека ХНМУ на початку війни

Робоча група – 20 працівників (третина колективу)

Налагоджено віддалену роботу

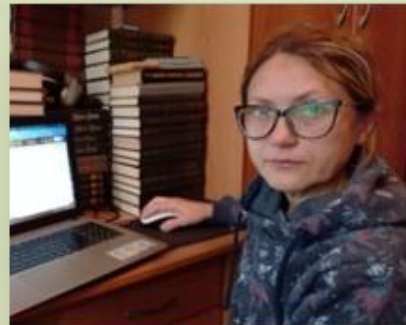

- для працівників бібліотеки – організувала роботу з формування цифрового освітньо-наукового середовища університету, проведення онлайн-нарад, консультацій, написання статей, доповідей тощо
- для користувачів – створила додаткові віртуальні сервіси, розширила службу дистанційних послуг

Наукова бібліотека ХНМУ на початку війни

«робочі кабінети» за правилом «двох стін»

Університетська бібліотека у воєнних реалія прифронтового міста

розширення цифрового контенту для освіти і науки

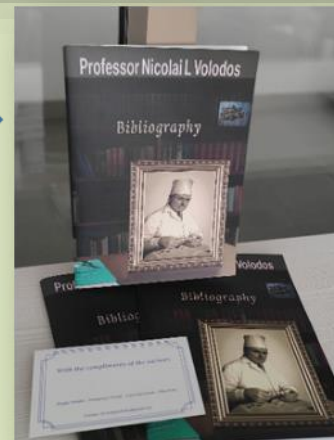
видання е-бюлетеню «Бібліотерапевт»

створення бібліографічних покажчиків

soft skills / hard skills

підготовка доповідей до конференцій

робота над статтями для Вікіпедії

Кампанія щодо ліквідації заборгованості літератури студентами-випускниками

червень-липень 2022 року

переважно грошова
компенсація online

90% студентів
ліквідували борги

червень-липень 2023 року

переважно повернення
літератури та заміна

Наукова бібліотека ХНМУ через 3 місяці від початку війни

Напрями діяльності

- робота з бібліотечним фондом
- видача та прийом літератури
- проведення інформаційних пошуків
- визначення індексів УДК для наукових робіт
- консультування викладачів та науковців щодо самоархівування матеріалів в Репозитарії ХНМУ, створення та актуалізації персональних профілів в наукометричних базах та системах ідентифікації авторів, питань публікаційної активності науковців
- перевірка текстів антиплагіат-системами, що використовуються в університеті
- бібліографічне оформлення наукових праць
- написання статей та доповідей до фахових заходів, підвищення професійної компетентності тощо

Інформаційні та культурно-просвітницькі заходи під час війни

Вебінари, тренінги:

- Інформаційно-ресурсна база ХНМУ (жовтень 2022)
- Репозитарій ХНМУ: розвиваємось і зростаємо разом (жовтень 2022)
- Антиплагіат-стратегія ХНМУ: поради авторам та експертам (січень 2023)
- Міжнародні наукометричні бази даних Scopus та Web of Science: особливості пошуку релевантної інформації (лютий 2023)
- Репозитарій ХНМУ як інструмент просування публікацій у світовому інформаційному просторі (квітень 2023)

Круглі столи:

- Академічна спільнота під час воєнної агресії Росії проти України: психологічні аспекти (травень 2022)
- Медицина на сторінках художньої літератури (травень 2022)
- Як і навіщо брати участь у наукових конференціях: поради початківцям (жовтень 2022)
- Інформаційно-мережева культура крізь призму академічної доброчесності (листопад 2022)
- Молодіжні субкультури: аніме, к-поп (грудень 2022)
- Де і як студенту знайти медичну інформацію в Інтернеті (березень 2023)
- Академічна доброчесність: сталі практики студентського життя (квітень 2023)
- Молодіжні субкультури: фанфіки та комікси (квітень 2023)
- Небезпечний Інтернет: протидії шахрайству та насильству (квітень 2023)

Літературно-творчі вечори (травень, грудень 2022, квітень 2023)

Громадська діяльність під час війни

Благодійний проєкт «Світ у дитячих долоньках» (заснований у 2016 році)

Мета – допомога дітям, які потребують особливої уваги: маленьким пацієнтам дитячих лікарень та вихованцям дитячих будинків через арт-терапію, ігри та вікторини, формування «Коробки Хоробрості» – набори для творчості й дозвілля дітям, що проходять різноманітні медичні процедури

На допомогу захисникам України

донати співробітників бібліотеки та всіх небайдужих на придбання:

- медичних препаратів і турнікетів,
- тепловізорів, ремонт авто для фронту,
- відновлення бази медичних батальйонів, тощо

Об'єднання бібліотечних підрозділів ХНМУ під час війни

- 2022 рік – бібліотека ХМАПО реорганізована у відділ інформаційного забезпечення безперервної освіти Наукової бібліотеки ХНМУ
- 2023 рік – об'єднання та підпорядкування Науковій бібліотеці ХНМУ всіх бібліотечних підрозділів університету з їхніми фондами, а саме:
- Бібліотека Науково-дослідного інституту гігієни праці та профзахворювань ХНМУ
 - Бібліотека Медичного фахового коледжу ХНМУ

Загальний (об'єднаний) фонд Наукової бібліотеки ХНМУ

На кінець 1 півріччя 2023 року – понад 1,33 млн примірників, зокрема в цифровому форматі – понад 46 тисяч

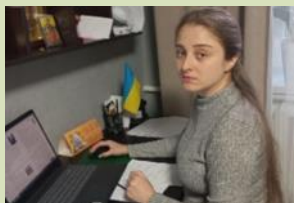
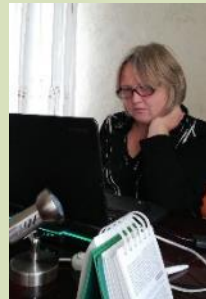
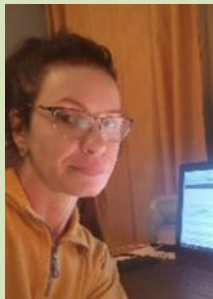
Мережа пунктів обслуговування Наукової бібліотеки ХНМУ

- 7 абонементів
- 20 читальних залів і залів для самостійної роботи

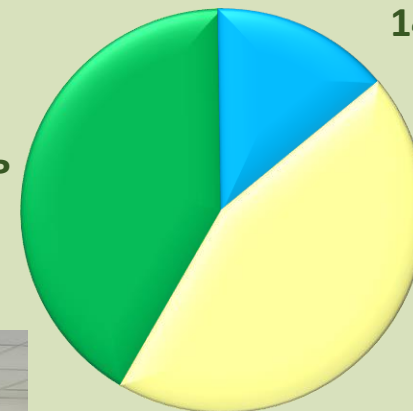
Загальний (об'єднаний) фонд НБ ХНМУ

Кадри Наукової бібліотеки ХНМУ під час війни

працюють
42%

перебувають у простої або
призупинили дію трудового
договору
44%

звільнились
14%

Висновки

- виклики, спричинені кризовими ситуаціями, такими як пандемія, військові конфлікти, ставлять перед вищою медичною освітою України нові завдання та вимагають відповідної трансформації, детального планування, відповідальності та співпраці всіх зацікавлених сторін
- невизначені реалії при пандемії COVID-19 прискорили впровадження спочатку дистанційної, а далі – гібридної форми навчання
- воєнний стан в Україні затвердив гібридну форму освіти як таку, що єдино можлива в державі сьогодні у залежності від безпекових умов
- діяльність вишів відбувається в умовах обмежених ресурсів, значного фізичного навантаження та психологічного стресу
- використання інноваційних технологій стає важливим та невід'ємним інструментом у забезпеченні навчання під час кризи
- університетська бібліотека як структурний підрозділ вишу спроможна і повинна докласти всіх зусиль, щоб забезпечити безперервний інформаційний супровід його діяльності

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Ірина Киричок